

Den egna vågen skapar lönsam mellangårdshandel

Lantbruksföretagen har vuxit enormt de senaste tio åren, både areal – och djurmässigt vilket skapat nya handelsplatser. Navet är djurgårdarna som handlar med både foder och gödsel. Idag är det betydande affärer som görs upp mellan gårdarna.

Råvaror såsom grovfoder, spannmål och organiskt gödselmedel är dyra komponenter i produktionen och här är det viktigt att ha koll på de mängder som kommer in och lämnar gården. Bara gödningen beräknas stå för över 30 procent av de kostnader som idag belastar en normal spannmålsgård. Att tidigt få reda på hur stor vall – eller spannmålskörden ger ett också ett bra beslutsunderlag om man behöver sälja eller komplettera dessa. Här har vågen blivit ett viktigt instrument för att skapa den kontrollen.

– Vi köper årligen in cirka 500 till 700 ton fodervete per år av våra grannar. Dessutom säljer vi över 600 ton höns gödsel per år. Då är det viktigt att det blir rätt, säger Jens Ivarhage, konventionell slaktkycklingproducent på Storkila Bredstorp utanför Hova.

Totalt produceras 1,2 miljoner slaktkycklingar på Bredstorps gård per år.

KONTROLL ÖVER VARJE LASS

De flesta transporter med spannmål, gödsel och kycklingar som kommer till eller lämnar Stor Kila Bredstorp vägs. Detta för att få kontroll över flödena. Den mesta spannmålen köps in vid skörd eftersom man har speciella krav på lagring av spannmål som skall användas till kycklingfoder. På gården använder sig man av en dynamisk våg om man är mycket nöjd med.

– Traktorlassen med foderspannmål vägs när det anländer till gården och sedan igen efter lasset är tippats i lagringsfickan. Man får ett kvitto in och ett kvitto ut. Mellanskillnaden räknas ut och används vid faktureringen. Vi tar också genesamma vattenhalts prov, så vi kan räkna ut den totala mängden spannmål, fortsätter Jens.

VERIFIERAT KVITTO VIKTIGT

Vågen kontrolleras årligen genom att man kontrollväger lassen på andra grannars vå-

Traktorn med vagnen passerar den dynamiska vågen i en hastighet av fem kilometer i timmen och lasset mäts med 0,2 procents noggrannhet. Vägningen är verifierad och i och med den man kontrollera sina ut – och inflöden av råvaror på gården. Skrivaren är kopplad direkt till vågen. Data från vågen kan även skickas till en smartphone. När man har vägt så får man ett kvitto på bruttovikt, tomvikt och nettovikt.

FOTO: OLLER YGEGÅRD

gar, en viktig del för att affärerna skall bli rätt och att man skall lita på varandra. Det blir enklare, säkrare och lättare att göra affärer med ett verifierat vägkvitto.

FULLGÖDSEL MED ÖKAT VÄRDE

Den organiska gödseln är idag värd något. Den har gått från att vara ett kvittblivningsproblem till en intäkt på gården. Idag säljs cirka hälften av höns gödsel till närliggande grannar och här har vågen hjälpt företaget att hitta rätt.

– Vi har här sett att vi underskattat vikten på den egna höns gödseln. Innan vi köpte vågen "gav" vi bort massor av gödsel eftersom vi inte vägde gödseln utan körde på höft. Nu kan vi ta rätt betalt per lass. Det känns bra, säger Jens.

OLLER YGEGÅRD

Jens Ivarhage, Storkila Bredstorp gård utanför Hova använder vågen daligen i sitt arbete på gården. Vågen har underlättat för os att handla med andra lantbrukare. Det är en trygghet att veta vad man har och att det blir rätt.

Fakta dynamiska vågar:

En dynamisk våg är en våg som kan väga en last som inte är stilla. Den dynamiska fordonsvågen samlar in data allteftersom fordonet rullar över vägplattan och behöver inte vänta på att fordonet står stilla. Ju längre vägplattan är ju noggrannare blir mätningen.

Vägplattornas längd varierar idag mellan 0,8 meter till 4,5 meter på de mest använda dynamiska vågarna i Sverige. Bredden på vägplattan måste vara så stor så att alla hjulpar går över vägplattan. En vanlig bredd på vägplattan är 2,85 meter.

Dynamiska vågar är säkrare och svårare att fuska med än statiska

Det finns flera tips för att undgå vanliga fallor vid vägning av foder, gödsel och spannmål på gården.

Vid vägning är det bra att alltid göra en mätning av ekipage vid tomvikt. Det kan skilja mycket i vikt bara genom bränsle, regn eller lera och smuts på ekipaget.

– En korrekt tomvikt är jätteviktigt och den skall helst göras varje gång för att det skall bli helt rätt. Vi har sett att om man kör på tara-vikt så kan det skilja flera ton på en dags körning, säger vågexpert Kristian K Stefansson VD på Viktorvåg.

En annan sak som vi märkt är att lantbrukare ofta skickar iväg för mycket organiskt gödsel, hö eller spannmål. Många är helt enkelt för generösa.

– En skopa spannmål kan det skilja flera hundra kilo på, eller om man säljer hö. Att köra på höft är inte seriöst när det gäller stora volymer, fortsätter Kristian.

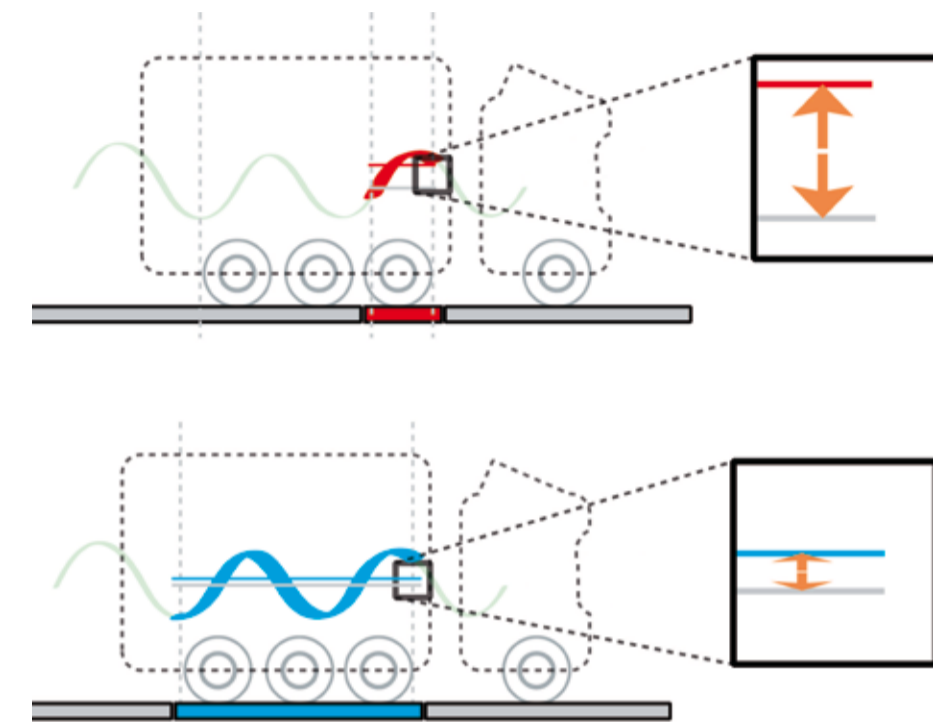
Sedan är också det stor skillnad vilken teknik man använder för att väga med. Dynamiska är säkrare och svårare att fuska med än statiska vågar. Med lastbil är det

Kristjan H Stefansson arbetar som vd för familjeföretaget Viktorvåg som är beläget i Lidköping.

enkelt att flytta tryck mellan axlar på statiska vågar så att lasten "väger rätt" när den kommer fram och levereras vid kunden. Det går att alltså att fuska med ett par ton på en lastbil med släp. Detta vet de flesta lastbilschaufförer om hur man gör, men hur många som utnyttjar dessa möjligheter vet man inte.

– Att fuska på en våg med dynamisk vägning är näst intill omöjligt, säger Kristjan H Stefansson.

Längden på vägplattan är viktig för att kunna mäta med hög precision. En längre platta och en lägre hastighet gynnar precisionen. Stora maskiner gungar och då omfördelas vikterna mellan de individuella axlarna, vilket ger stora avvikelser på korta vägplattor.

ILLUSTRATION: VIKTORVÅG